



Skymning i Nafplion som var Greklands första moderna huvudstad.



FOTO: ANDREAS STRÖMBERG

På Peloponnesos får oliverna mogna i sin egen takt.



Peloponnesos

– med smak av det gamla Grekland

Inga blåvita hus som på öarna. Och långt från trendiga nattklubbar. Men böljande olivlandskap med bråkande getter, öde stränder och ljuvlig husmanskost. Nu är det dags att upptäcka en ny sida av Grekland – Peloponnesos.

AV ANDREAS STRÖMBERG

Hittills är det nästan bara engelsmän som hittat till Peloponnesos i större skala. I sommar gör dock svenska charterbolag den största Greklandssatsningen på länge utanför landets berömda övärld. Valet föll på denna bergiga landsdel väster om Aten, närmare bestämt provinsen Messinien på sydvästra delen av halvön Peloponnesos.

Denna tidigare utfattiga region är en kulturell skattkista. Namn som Olympia och Mykene är bara ett par exempel på utflyktsmål i världsklass.

En resa till Peloponnesos med sina rofyllda fiskebyar, bukter med kristallklart vatten och genuina tavernor passar för par, familjer med småbarn och alla som vill smaka på ett Grekland som det var en gång, eller kanske alltid har varit. Ungdomar som bara vill festa loss bör söka sig någon annanstans.

Hotellen i småbyarna längs kusten väster om olivstaden Kalamata får ha högst tre våningar och är för små för massturism, vilket har hindrat stora resebolag att etablera sig här tidigare. Inga höga betongkomplex så långt ögat kan nå. Det gör boendet familjärt på strandnära pensionat och i villor utanför bykärnorna. En del hus är nyrenoverade och håller hög standard med egen pool.

Nackdelen är att det kan vara långt att promenera till närmaste strand och butiker. En hyrbil kan bli ett måste om man inte vill riskera att bli stekt på vägen hem från en långlunch på tavernan då den brännande grekiska solen lyckas tysta även cikadorna på de vidsträckt, hötorra olivfälten.

EN ANLEDNING TILL att turister hittar hit i dag är de nya asfalterade vägar som kortat avståndet på senare år. Men även utflykter längs

slingriga, dammiga dalgångar till små samhällen som knappt vaknat ur törnrosasömnen sedan 1800-talet blir ett äventyr. Här hittar man några av Greklands godaste viner och maträtter lagade efter gamla recept som avnjuts på lantliga tavernor före långa, mätta siestor. Bara man undviker de mest uppenbara turistställena får man garanterat uppleva spännande smaker.

Hyr en bil och leta upp aldeles egna badvikar. Eller gör hisnande upptäcktsfärder till historiska platser av rang. Till Epidaurus amfiteater vars akustik för klangen från ett tappat mynt ända upp till läktaren. Eller till vackra Sparta. Och missa inte Olympia med sin antika OS-arena.

Kalamata är en storstad med gemytliga gågator och butiker där vi köper stora, färska oliver och mogna, saftiga fikoner och tar en kall frappé på ett kafé i en gränd. Den moderna



Elafonisos – en kort färjetur från Viglafia – anses av många ha Greklands finaste sandstrand.

Historia

Mykene var Greklands mäktigaste kultur fram till 1100 f. Kr. Grannorten Epidaurus har landets största och bäst bevarade amfiteater, med 12 000 platser. I Olympia hölls de första olympiska spelen, år 776 f. Kr. Kriget mellan stadsstaterna Sparta och Aten härjade som värst på 400-talet f. Kr.

Korinthkanalen byggdes klar 1893 och gjorde Peloponnesos till en ö. Efter andra världskriget slog många fabriker igen, arbetslösheten och fattigdomen var stor. Många for i exil till New York, Toronto och Melbourne som brukar kallas ”Greklands andra stad” på grund av alla immigranter som fortfarande bor kvar. Nu har en del flyttat tillbaka och satsar på att hyra ut rum till sommargäster. Cirkeln är sluten, kanske är en ny högkultur i sin linda på Peloponnesos ...

delen av staden fick många fasader raserade i jordbävningen 1986 och är inte lika fin med sina nya uppsmällda bostadshus.

Längs strandpromenaden och den långa klapperstensstranden kan man beskåda Kalamatabukten och utsikten mot spännande Manihalvön. Här reser sig bergskedjan Taygetos och regionens högsta topp Profitis Elias 2 500 meter mot den klarblå grekiska sommarhimlen. Längre ner längs kusten ligger eleganta och charmiga Kardamili med sina venezianska fasader. Grannbyn Stoupa har en hel del engelska turister och här kan man faktiskt se en av få stränder med rader av solparasoll. EU:s blå flagga vajar på flera stränder som ett bevis på det rena, klara vattnet.

PÅ ANDRA SIDAN bukten ligger årets nya charterorter som ett pärlband längs vattnet: Petalidi, Koroni, Finikunda och norrut på västra sidan Methoni, Pylos och Kalo Nero.

En del stränder är rätt smala och få är långgrundna. Många har klapperstenar och saknar solparasoll. Det ger en känsla man inte är van vid i Grekland under högsäsong. Vill man uppleva det innan friden bryts bör man nog inte vänta för länge.

Avstånden kan se korta ut på kartan men fortfarande kan det ta lång tid att ta sig fram i detta omväxlande landskap. Men varför ha bråttom? Här finns chansen till många roliga möten med sympatiska lokalinvanare och sköna utsikter längs dungar med fikonträd och böljande fält med olivträdsodlingar med de Kalamataoliver som har blivit favoriter för många svenskar.

På ett kafé möter vi olivbonden Takis Diplaris som avslöjar något om de billiga oliver vi köper i svenska butiker:

– Vet du att de små smaklösa svarta oliverna som ni köper hemma i Sverige skakas ner och sedan färgas svarta med kemisk färg. På våra träd skär vi ner grenarna och plockar oliverna för hand. Sedan får de ligga flera månader i saltbad tills de blir lagom mjuka och får den rätta saltan. Därför kostar de naturliga Kalamataoliverna lite mer än de färgade. Och de är ju mycket godare, eller hur! □ →





Stranden vid Kalamata.

Hotell

De flesta hotell är små familje-drivna trevåningshus med samma enkla standard: sängar, badrum och luftkonditionering. Fråga efter rum med balkong och havsutsikt, generellt är det någon hundralapp dyrare vid stranden. Priserna varierar mellan 400 och 600 kr för dubbelrum under högsäsong i juli och augusti, annars 200–400 kr.

Castle Studio Apartments Kardamyli

Tel +30-27210-73226
Trivsamma studior med små kök, 100 meter från bykärnan i Kardamili. Fint renoverade rum i gamla stenhus. 300–500 kr/dubbelrum.

Thanos Village

Gialova, Pylos
Tel +30-27230-22115
www.apphanos.com
Lägenheter med pool. Lämpligt för familjen som vill bo lugnt i lantlig miljö. 500 meter från havet och 2 km från underbara, barnvänliga Voidokiliastranden. 500–800 kr/dygn för lägenhet.

Hotell Porto Finissa

Vid stranden i Finikunda by
Tel +30-27230-71457
Trivsamt hotell med bra läge

och balkonger med havsutsikt. 300–500 kr för dubbelrum.

Hotell Sirius

Centralt i Finikunda
Tel +30-27230-28530
Modernt och fräscht hotell med rymliga rum och balkonger. 400–600 kr för en studio.

Mandola Rosa – suites and villas

5 km söder om Kilini, vid stranden
Tel +30-26230-64400

Några av Peloponnesos mest smakfulla sviter och villor. Perfekt för bröllopspar på smekmånad. Stort thalassoterapicenter med mängder av spabehandlingar. Från 2 600 kr för svit i egen villa.

Mat och dryck

På Peloponnesos kan man få det bästa av den grekiska husmanskosten om man äter på rätt ställen, det vill säga på de tavernor grekerna själva besöker. Olivolja på Kalamataoliver är givetvis en viktig och vanlig råvara. Friterad saganakiost är en god förrätt liksom sprödbakad spenatpaj och andra smårätter, meze, som korianderkryddade pumpakroetter och friterade squashbollar. Prova ljuvlig moussaka. Fisk är inte

billigt men garanterat färsk, grillad med citron och olja. Även grillat kött, gyros, smakar utmärkt.

Kalamatadistriktet tillverkar några av Greklands bästa viner. Messinian red av cabernet sauvignon och den lokala agiorgitiko-druvan, och White Messinian är riktigt bra bordsviner. Det finns även lagrade och smakfulla varianter på lokala druvor som Roditis från 5 prisivärda euro per flaska.

RESTAURANGER

Klimataria

Methoni, nära bytorget
En av provinsens hemtrevligaste och bästa restauranger. Romantisk innergård med vinrankor. Äldre grekiskor tillagar maten vid ett plockbord. 80 kr för ett hopplock av smårätter.

Argo

Salaninos 52, Kalamata
Genuin strandtaverna med goda smårätter som friterade ostbollar, fräsiga pajer och friterad bläckfisk. 15–25 kr/rätt. 100 kr för en flaska Messinian Red.

To Karavi

Finikunda centrum, vid havet
Specialiserad på färsk fisk. Vissa varma kvällar tas borden ut på stranden till en härlig fest med barbecuekänsla.

Elena

Finikunda hamn

Fin panoramautsikt på terrass med folklig stämning. Allt är gott, från auberginedippen till de kryddiga köttbullarna i sås. Bra priser, från 60 kr för huvudrätter.

To Kastro Taverna Kardamyli

Vid en olivodling utanför byn. Eget lammkött på veranda med utsikt över Ritsa-bukten.

Kalogria Taverna Stoupa

Taverna med vänlig atmosfär som lockar många turister men ändå håller hög klass. Ligger vackert vid "Zorbastranden" Kalogria där Kazantzakis skrev sin berömda bok *Zorba*.



Grekisk sallad är en alltid lika god klassiker.



Solmogen frukt är knappast någon bristvara.



Den idylliska hamnen i Monemvasia.

Utflykter

Olympia

Skjut ifrån från startblocken på världens mest mytomspunna historiska stadion: antika OS-arenan i Olympia. Det ger gåshud åt sportintresserade, liksom att vandra bland judasträdens lila blommor, gräsbevuxna åskådarslänter och altaret som är OS-eldens startpunkt.

Sparta

Vägen från Kalamata till Sparta är svindlande skön och inget för höjdrädda. Man passerar platanskogar, pinjelundar, forsar och svindlande utsikter. Sparta är ett överraskande vackert etappmål.

Epidaurus och Nafplion

Här spelas Sofokles och Aristofanes klassiska dramer på somrarna med enorm akustik, dock på gammalgrekiska, se www.hellenic-festival.gr. Närliggande Nafplion var Greklands första moderna huvudstad 1828-1834 och har neoklassiska hus och träbalkonger med hängande bougainvilleas i pittoreska gränder.

Mani

Den mittersta av de tre halvöarna, "fingrarna", på södra Peloponnesos är en karaktärstark provins. Bergen möter havet och det finns många fina

badvikar. Övergivna borgar bär på legender om familjefejder och maffiametoder.

Härliga bergsbyar

Det går en smalspårig järnväg med panoramautsikt på norra kusten, från Diakopto till Kalavrita. Vägen ner mot Klitoria har också stor naturprakt. En annan av Peloponnesos bästa "tidsresor" går från Tripolis, förbi bergsbyar med bevarad atmosfär som Karitania och Dimitsana.

Monemvasia

Muromgärdade Monemvasia är en av regionens häftigaste platser. Greklands store och älskade diktare Jannis Ritsos (1909-1990) som var fängslad motståndsmän under diktaturen på 70-talet kom härifrån.

Semesterorter

Kort beskrivning av några av sommarens nya charterorter:

NÄRA KALAMATA

Petalidi

I västra Kalamatabukten ligger denna lilla strandby med ett torg, ett bageri och några restauranger. Smal strand med små klapperstenar. Fina omgivningar med bananträds-trädgårdar.

Koroni

Lite större by med äldre karaktär och gränder med kuller-

” Den antika OS-arenan i Olympia ger gåshud åt sportintresserade.



Ruinerna efter den antika OS-arenan i Olympia.

stenar. Hamnpromenad med restauranger, marina och solnedgång vid Kalamatabukten. Sagastranden har fin sand med solstolar och parasoll. Hit kommer havssköldpaddan Caretta caretta för att lägga ägg.

Peloponnesos – med smak av det gamla Grekland

FOTO: FRITIDSRESOR/SCOTT GOG



Att hyra bil och upptäcka Peloponnesos på egen hand kan varmt rekommenderas.

KUSTEN PÅ SYDVÄSTRA PELOPONNESOS

Finikunda

Gammal fiskeby med egen strand i regionens sydvästra hörn. Fiskare som rensar nät och lyssnar på grekisk folkmusik. Tillbakalutad stämning kring gågatan med dess småbutiker. På stora Anemomilos-stranden finns vindsurfingbrädor att hyra. Lugnt nattliv i få barer.

Methoni

Stillsam ort med raka gator och långgrund strand. Stor veneziansk borg vid infarten till segelhamnen. Klimataria är en av områdets bästa restauranger. Små strandbukter längs nya asfaltsvägen till Finikunda.

Pylos

Grannort till Methoni. Branta gator ner mot bytorget där gubbar spelar backgammon på kaféerna under två jättelika platanträd. Lyxkryssare lägger till här, där grekerna vann sitt avgörande sjöslag mot turkarna 1827. Nära till hästskeformade Voidokilóa med sin underbart skyddade och långgrundade badstrand.

Kalo Nero

Ett par restauranger, en tågstation och några getter. Ett antal fina, nybyggda hotell och en lång sandstrand med solparasoll. Grannorten Kiparissia har mer folkliv med shopping och uteställen.

PÅ MANIHALVÖN

Kardamili

By med medeltidskvarter,

charmig karaktär och venezianska hus på Manihalvön. Denna kust har kallats för Greklands nya riviera. Fina badbukter med rent vatten längs södra Peloponnesos vackraste och mest spännande trakt.

Stoupa

Turistisk by med mycket folk på stränderna. Kalogria kallas Zorbastranden, efter Kazantzakis bok *Zorba*, om författarens levnadsglada vän som brukade dansa på stranden.

Bra att veta

TA SIG DIT

Direktflyg från Stockholm och Köpenhamn till Kalamata med Fritidsresor och Apollo, nyhet från i maj. Charter en vecka i juli från 4 650 kr, flygstol från 2 400 kr (Fritidsresor). Reguljärflyg med t ex SAS till Aten för ca 3 000 kr, därefter fem timmars bilresa till Kalamata.

TA SIG RUNT

Tåg går delvis runt ön men rustas just nu upp så en del sträckor är stängda. Lokalbussar går fem-tio gånger per dag mellan kustbyarna. Hyrbil i mellanklass kostar från 2 500 kr/vecka. Färja går från Kalamata till Kreta. Båtar till de joniska öarna Zakynthos och Kefalonia från Kilini på nordvästra Peloponnesos.

MER INFO

www.kalimera.nu
www.finikunda.com
www.kardamili-greece.com